

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/154/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117200703
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117200703.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobkyne Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému V. Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp 8/2017-35 zo dňa 07. septembra 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania a žalobkyni sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 660,93 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 660,93 Eur od 15.02.2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne posúdil ustanovením § 3 odsek 1, § 39, § 52, § 53 odsek 1 až 3, 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“); § 9 odsek 1 a 2 písm. c/, f/ a k/, § 11 odsek 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 30.09.2013 pod č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená zmluva o hotovostnom úvere, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 1.600 Eur, pričom dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi podľa zmluvy celkovú čiastku splatnú spotrebiteľom vo výške 3.625 Eur. Dospel k záveru, že v predmetnej spotrebiteľskej zmluve bezpochyby absentoval okrem adresy predávajúceho, kde si je možné uplatniť reklamáciu (pričom uvedené musí byť v zmluve explicitne uvedené) aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru ako aj údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda poskytnutý úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 1.600 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 2.260,93 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné

obohatenie vo výške 660,93 Eur. V danom prípade teda bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby napadnuté rozhodnutie zmenil. Uviedol, že napadnutá zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované Zákomom o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 a na záväznosť judikatúry. Uviedol, že náležitosť podľa ustanovenia § 9 odsek 2 písm. f/ je v úverovej zmluve uvedená pod bodom 47.

5. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom bola dňa 30.09.2013 uzatvorená Zmluva o hotovostnom úvere a zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.600 Eur. V Zmluve o úvere bola uvedená celková výška mesačnej splátky (68,21 Eur), počet splátok (60), ročná úroková sadzba (37,25 %), RPMN (od 44,9 do 47,5 %), priemerná hodnota RPMN (18,84 %), termín splatnosti splátok („Prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka“), celková čiastka splatná spotrebiteľom (3.625,20 Eur), lehota splatnosti (60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci). V Zmluve o úvere sa tiež nachádzala formulácia, cit.: „Klient podpisom uzatvára zmluvu o revolvingovom úvere a súčasne žiada Spoločnosť, aby mu v prípade zaslania platobnej karty zaslala návrh zmluvy o platobných službách, a súhlasí s tým, že tento návrh môže byť akceptovaný aktiváciou karty.“ Ako údaje o revolvingovom úvere boli uvedené RPMN (43,40 %), výška kreditného limitu - úverového rámca (500 Eur), ročná úroková sadzba (26,28 % p.a. / 2,19 p.m.), priemerná hodnota RPMN (26,68 %).

10. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odsek 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa odseku 3, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa ustanovenia § 54 odsek 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa odseku 2, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Podľa ustanovenia § 9 odsek 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

13. Podľa ustanovenia § 11 odsek 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

14. V konaní nebolo sporné, že právny vzťah medzi stranami konania je spotrebiteľských vzťahom, na ktorý sa okrem ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka vzťahuje aj Zákon o spotrebiteľských úveroch.

15. Obligatórnymi náležitosťami spotrebiteľskej úverovej zmluvy v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere boli, v zmysle ustanovenia § 9 odsek 2 písm. c/, f/, g/ a k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch uvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, ako aj uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Neuvedenie uvedených náležitostí malo za následok, že zmluva o spotrebiteľskom úvere sa považovala za bezúročnú a bez poplatkov.

16. Prvoinštančný súd dospel podľa názoru odvolacieho súdu k správne záveru v tom smere, že Zmluva o úvere vyššie uvedené náležitosti neobsahovala. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na ďalšiu podstatnú náležitosť, ktorá bola v Zmluve o úvere uvedená nesprávne, a to celková výška spotrebiteľského úveru. Z obsahu Zmluvy o úvere vyplýva, že výška úveru je 1.600 Eur, výška mesačnej splátky 68,21 Eur, počet mesačných splátok 60 a celková výška splatná spotrebiteľom 3.625,20 Eur. Za situácie, že spotrebiteľ uhradí veriteľom požadovaných 60 splátok vo výške 68,21 Eur zaplatí celkovo 4.092,60 Eur a nie 3.625,20 Eur ako je uvedené v predmetnej Zmluve o úvere. Uvedené konanie nemožno posúdiť inak ako nekalé, nakoľko žalovaný ako veriteľ poskytol spotrebiteľovi nesprávne informácie o tom, aká bude hodnota jeho úveru.

17. Pokiaľ ide o poukaz žalovaného na konanie vedené pred Súdnym dvorom Európskej únie vo veci C-42/15 v tejto súvislosti je potrebné dodať, že podľa tohto rozhodnutia čl. 10 odsek 2 písm. h) a i) smernice č. 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s čl. 22 odsek 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Z tohto rozhodnutia teda vyplýva, že Slovenská republika nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku smernicu č. 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a ich poplatkov.

18. Uvedené konštatovanie však vplyv na správnosť rozsudku v napadnutej časti nemá. Rozhodnutie vydané vo veci C-42/15 má charakter prejudiciálneho rozsudku. Takýto rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd,

ktorý prejudiciálnu otázku podal, ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch. Na druhej strane si treba uvedomiť, že úlohou prejudiciálneho rozsudku nie je rozhodnúť spor, ale iba poskytnúť vnútroštátnemu súdu taký výklad práva únie, ktorý mu pomôže pri jeho aplikácii.

19. Podľa čl. 288 odsek 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým a právnickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecne záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozíčnej povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozíčná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát je dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia ustanovenia smernice nemá za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe alebo založenie, resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si členský štát nesplnil svoju povinnosť a nestransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť. Žalobkyni ako spotrebiteľovi nie je možné uložiť povinnosť zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky a poplatky len na základe ustanovení smernice č. 2008/48 bez toho, aby v tomto smere nebola vykonaná náprava vo vnútroštátnom práve, ktorá doposiaľ nenastala. Žalobkyňu nemožno postihovať za to, že v dôsledku nesprávnej transpozície smernice úver ním získaný sa v zmysle v súčasnosti platnej a účinnej vnútroštátnej právnej úpravy považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verzus spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivec dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice. (Pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/99/2017 zo dňa 29.05.2018)

21. Problém nastal v súvislosti s pochybnosťami, kde sú hranice nepriameho účinku smernice. Súd totiž na jednej strane má za cieľ v zmysle rozsudku C-42/15 dosiahnuť plný účinok smernice pri využití všetkých aplikačných metód a ustanovení celého právneho poriadku, no na druhej strane existujú obavy, aby nedošlo v sporoch medzi jednotlivcami k aplikácii nepriameho účinku smernice contra legem a navyše aj proti princípom súkromného práva, akým je aj princíp právnej istoty.

22. Dôležitý je tiež výklad rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 a smernice 2008/48/ES, pretože sa zdá, že Súdny dvor mal výhradu len k amortizačnej tabuľke ako povinnej náležitosti zmluvy a len vo vzťahu k istine. Prejednávaná vec sa však netýka amortizačnej tabuľky, ale špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, čo je v konečnom hľadisku relevantné aj na účely transparentnosti vstupných údajov pre výpočet RPMN.

23. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii

smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Z tohto rozhodnutia teda vyplýva, že Slovenská republika nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

24. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jednoznačne požaduje aby v samotnej zmluve bola vyjadrená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“. K výkladu tohto ustanovenia zákona existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej sa má toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúčinnú a bez poplatkov.

25. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

26. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. potvrdzuje ako vecne správny.

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p.. Žalovaný nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalobkyni v priebehu odvolacieho konania trovy nevznikli, preto sa jej ich náhrada nepriznáva.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).